

Когато Ботьовъ мина презъ май 1876 година съ четата си Дунава и навлѣзе въ Врачанския балканъ, врачанци бѣха готови да го посрещнатъ и да подкрепятъ неговото велико дѣло. Всички почти будни младежи въ града отдавна бѣха заклетни членове на революционния комитетъ и бѣха готови да подпечататъ сега клетвата си съ кръвъ, както бѣха направили българитѣ отъ толкова други части на страната.

Рано сутринята тѣ се събраха въ черквата, за да осветятъ знамето си, да получатъ Божия благословия и да тръгнатъ къмъ Околчица да се срещнатъ съ Ботьовитѣ юнаци. Службата щѣше да отслужи попъ Никола, който бѣше човѣкъ на дѣлото и по-запаленъ отъ запаленитѣ.

И току що почна службата, въ черквата дотърча запѣхтенъ и задъханъ кехаята Коно:

— Дѣдо попе, момчета! Турци идатъ!

Свещеникътъ спрѣ обрета и запита:

— Разкажи полека: какви турци идатъ и отъ кжде?

— Турци ви казвамъ... Султанска войска! Пжтътъ отъ Орхание е почернѣлъ отъ тѣхъ!... Азъ все съмъ търчалъ до тука, ала и тѣ сякашъ по стѣпкитѣ ми вървѣха... Трѣбва да сж вече въ града.

Младежитѣ се спогледаха. Какво трѣбваше да предприематъ? Можеха ли да се одържатъ срѣдъ града въ бой съ редовна войска?

— Да се биемъ! — викна нѣкой. — Да си пролѣмъ кръвта достойно, както сме се клели!

— А градътъ? — повдигна се другъ гласъ. — Ние ще се биемъ и ще измремъ, а градътъ какво ще стане? Какво стана съ градоветѣ и селата изъ Родопитѣ и Срѣдна гора? Турцитѣ ще ограбятъ и опожарятъ всичко, а невиннитѣ жени и деца ще избиятъ...